

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.327/2015/4.szám

A Kúria a dr. Pongrácz Krisztinaügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Péchy Kristófügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 36.P.22.943/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 18.Pf.20.422/2014/11. szám alatt befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről 54. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. október 7. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. Továbbá külön felhívásra térítsen meg az államnak 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az 1973-ban született felperes 1998. óta versenyszerűen folytatta Magyarországon ebben az időszakban elterjedt streetfighter akrobatikus motorozást; ebben a sportágban kimagaslóan eredményes volt, 2000. évben megnyerte a magyar bajnokságot. 2001. február 25-én a felperes és egy külföldi cég között szponzori szerződés jött létre, amelyben a felperes kötelezettségei meghatározása mellett a díjazásban való részesedésének mértékét is meghatározták. 2001. május 8-án a felperes közlekedési balesetet szenvedett; egy hétig kórházban, egy évig táppénzes állományban volt. A sérülései miatt a motorversenyzői tevékenység folytatására nem vált alkalmatlanná, gyógyulását követően, 2001 szeptemberétől ismét rendszeresen részt vett motorversenyeken, de a korábbi eredményességét nem érte el. 2001. május 8-án a külföldi cég felbontotta a felperessel kötött szponzori szerződést. Az alperes peren kívül több jogcímen fizetett a felperesnek a balesettel kapcsolatos követelése miatt. A felperes a módosított keresetében elsődlegesen elmaradt jövedelem címén kérte az alperes marasztalását 60.303.200 forint összegben,

azzal, hogy a baleset hiányában a szponzori szerződés alapján 58.273.200 forint díjazásban részesült volna, míg a motoros versenyeken megrendezett bemutatókon való részvétele folytán 2.030.000 forint díjazásban részesülhetett volna, másodlagosan elmaradt jövedelem címén de általános kártérítésként igényelte, harmadlagosan, a 2009. március 2-án a bírósághoz beérkezett keresetében a versenyzői pályafutása lehetetlenné válása miatt általános kártérítésként érvényesítette igényét, ugyanezen összeg megjelölése mellett.

Az alperes a követelés elévülésére, valamint bizonyítatlanságra hivatkozással kérte a kereset elutasítását.

A felülvizsgálati eljárásban eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.636/2010/5. számú részítéletével „a felperes harmadlagosan, a versenyzői pályafutása lehetetlenné válása miatt előterjesztett kártérítési kereseti kérelmét elutasító rendelkezését az elsőfokú ítélet e rendelkezésére kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította”, egyebekben a jogerős ítéletet, mint részítéletet hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati részítélet indokolása szerint a felperes nem bizonyította az elmaradt jövedelem körében a kára bekövetkezését, ezért a jogerős ítélet helytállóan döntött az elsődlegesen és másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem elutasításáról. A harmadlagos kereseti kérelem elutasításának az indokai azonban megalapozatlanok, így az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokkal ellentétesen utasította el a felperesnek a versenyzői pályafutás megszakadása miatti kár megtérítése iránti keresete körében előterjesztett bizonyítási indítványát.

Az elsőfokú bíróság az újabb eljárásban hozott ítéletével 10.000.000 forint és annak 2001. június 1-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperes elévülési kifogását azért tartotta alaptalannak, mert a felperes 2009-ben csak a követelés jogcímét egészítette ki, de a kárigényét 2004. január 23. napján - elmaradt jövedelem címén - követelte. A versenyzői pályafutása lehetetlenné válására alapított általános kártérítésként előterjesztett keresetét részben alaposnak találta; bár a szakértői vélemények megállapítása szerint nem vált alkalmatlanná a baleset miatt a felperes a versenyzői tevékenységre, azonban sportpályafutásának megszakadását, teljesítményének visszaesését indokolhatja a perbeli baleset, illetve az azt követő kiesés az aktív versenyzésből. A baleset okozhat olyan szorongást, félelemérzetet, amely befolyásolhatja a sporttevékenységben való részvételét a sportolónak. A bizonyítékok értékelése alapján úgy találta, hogy a felperes versenyzői pályafutása a perbeli balesettel okozati összefüggésben vált lehetetlenné, mert a balesetet megelőzően igen eredményesen űzött

sport kivételes bátorságot, elszántságot kíván, jó egyensúlyérzék szükséges hozzá, ezért elfogadható, hogy a baleset után már nem tudott hasonló sikereket elérni. Az eredményesség visszaesése nyilvánvalóan vagyoni károsodást is eredményez, és az általános kártérítés összegét kárkori értékviszonyok alapján 10.000.000 forintban határozta meg.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét egészében elutasította. Megállapította, hogy a felperes a pert megelőző kárrendezési eljárásban és az eredeti keresetében kifejezetten csak a 2001. február 25. napján kötött szponzori szerződésből származó elmaradt jövedelem címén terjesztette elő igényét, az azonos összegben, de a versenyzői pályafutás derékba törése alapján a jogerős részítélettel még el nem bírált harmadlagos kereseti kérelmét először a 2009. február 27-én kelt és 2009. március 2. napján érkezett előkészítő iratában jelölte meg. Rámutatott arra, hogy a felperes három kereseti kérelmében ugyanazon kártérítési tőkeösszeg, 60.303.200 forint megtérítésére kérte az alperes kötelezését, elsődlegesen a szponzori szerződés és a motoros versenyeken megrendezett bemutatókon való részvétele alapján járó díjazás, másodlagosan ugyanezen az alapon, de általános kártérítésként, míg a harmadlagos kereseti kérelme szerint, bár ugyanabban az összegben, de a teljes versenyzői pályafutása során elérhető, elmaradt jövedelme megtérítését kérte általános kártérítés címén. Az így pontosított három kereseti kérelmet egymással elsődleges, másodlagos és harmadlagos, vagylagos viszonylatba állította. Az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmek azonos ténybeli alapból következően nem minősülnek még látszólagos keresethalmazatnak sem. A harmadlagos kereseti kérelmét egyértelműen látszólagos keresethalmazatként és nem a kereset kiigazításaként terjesztette elő, mert a különböző tényalapú követeléseit egymástól függően érvényesítette azzal, hogy a versenyzői pályafutása ellehetetlenülésére alapított általános kártérítés érdemi elbírálását arra az esetre nézve kérte, ha az elmaradt jövedelem sem a tételes kárszámítás, sem az általános kártérítés alapján nem ítéltető meg. A harmadlagos kereset alapja nem a szponzori szerződésen, hanem ezen kívül más jövedelmi forrásokon alapuló követelés, ezért ténylegesen új, korábban nem érvényesített igényt adott elő a felperes. Az alperes elévülési kifogását alaposnak tartotta a harmadlagos kereset vonatkozásában; a 2001. február 25-i szponzori szerződésből eredő elmaradt jövedelemre alapított követelés iránti felszólítás alapján az alperes nem vizsgálhatta a felperes teljes sportolói pályafutásának az ellehetetlenüléséből származó vagyoni károsodást, mivel az igény érvényesítése nem a teljes sportolói pályafutása, hanem annak egy kiragadott, kifejezetten csak a 2001. évre vonatkozó szponzori szerződéssel összefüggésben álló részletére irányult. Az eredeti

követeléssel azonos összegben, de teljesen eltérő alapon, az egész sportpályafutást érintően először a követelést a felperes csak 2009. március 2-án terjesztette elő. 2001 szeptemberében, de legkésőbb a táppénz lejáratakor, 2002 májusában már kialakult a felperes fizikai, egészségi, lelki állapota. Mivel a versenyzés 2001. szeptemberi megkezdése óta a felperes állapotában a balesethez képest előre nem látható változás nem következett be, így 2009. március 2-ig a sportolói pályafutás ellehetetlenülésére alapított felperesi igény elévült, ez a követelés eredményesen bíróság előtt nem érvényesíthető.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kártérítési igényét mindig azonos ténybeli és jogi alapból eredeztette, a 2001. május 8-án bekövetkezett közlekedési balesetből, amely tény az igénye elévülését kizárja. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy a keresete összecszerúságát mindvégig azonos összeg erejéig tartotta fenn. Az alpereshez intézett felszólító levelekben jogfenntartással bejelentette a keresetvesztésre, az elmaradt jövedelemre és a keresetpótló járadékra vonatkozó igényét. A 2004. november 30. napján az alpereshez intézett felszólító levélben a vagyoni kártérítési igényét nem a szponzori szerződés megghiúsulása miatt kívánta elsődlegesen érvényesíteni, és a 2009. novemberi keresetpontosításnál a versenyzői pályafutása megszakadására tekintettel pontosította a keresetet, amely igénynek kizárólag az összecszerúsága változott a 2004. november 30. napján előterjesztett igényéhez képest. Hivatkozott arra, hogy a károsodása akkor következett be, amikor az utolsó olyan versenyen, ahol részt vett, egyértelműen realizálódott; azt az eredményességet, melynek elérésére a baleset előtt képes volt, már sohasem fogja elérni és állapotában javulás sem várható, ez pedig 2005. évben volt. A felszólítással kapcsolatban utalt arra, hogy az érvényesített jog megjelölése a kötelezettség az elévülés megszakításához, nem pedig annak tételes, mindenre kiterjedő megjelölése, amely az adott esetben megvalósult a balesetből származó károk megtérülésére irányuló igény meghatározásával. Tévesen foglalt állást a jogerős ítélet abban a kérdésben is, hogy a kereseti kérelmek nem látszólagos keresethalmazatban, hanem valódi keresethalmazatban állnak és erre tekintettel a halmazatban lévő egyes kereseti követelések tekintetében az elévülésről külön rendelkezett.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az újabb eljárásban a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság 10.000.000 forint kártérítés megfizetéséről szóló rendelkezését megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta az alperes elévülési kifogását, azonban arról tévesen állapította meg, hogy a felperes 2009-ben csak a követelés jogcímét egészítette ki és ezért a keresetet időben érvényesítette. Egyrészt a felperes a beadványában maga is új keresetként határozza meg annak előterjesztésekor („új kereseti kérelemként, harmadlagosan azt kérjük”), „a követelt 60.303.200 forintot összeget szintén általános kártérítésként ítélje meg, azonban arra hivatkozással, hogy a felperes versenyzői jövője és teljes versenyzői pályafutása derékba tört a perbeli balesettel”, másrészt a Legfelsőbb Bíróság határozata miatt, hiszen az egyértelműen elbírálandó harmadlagos keresetnek tekintette és pedig önállóan, amely az újabb eljárásban egyedülivé vált. A Legfelsőbb Bíróság korábbi részítéleti döntése azt eredményezte, hogy az elsődleges és másodlagos keresetről hozott döntéssel fenntartotta az azokhoz kapcsolódó anyagi jogerőt, megteremtve azt a tényleges helyzetet, hogy az új eljárásra az eredetileg harmadlagos keresetről kellett döntenie, amely nem vitásan a felperes egyedülivé vált igényévé vált és azt ekként kellett megítélni, valójában önállóan. Mindezt annak figyelembevételével, hogy az alperesnek elévülési kifogása volt a perben.

A fentiekből következik, hogy az új eljárásra az a tényleges helyzet teremtődött, hogy az eredetileg elsődlegesnek, másodlagosnak és harmadlagosnak nevezett keresetek egymáshoz való viszonya, illetőleg azok megítélése egymáshoz képest csak annyiban vizsgálható, hogy a harmadlagosnak nevezett kereset megítélhető legyen az előzményekhez képest, de az önálló elbírálni való alapján.

A Kúria miközben mindenben egyetért a másodfokú ítélet jogi okfejtésével, annak tulajdonít jelentőséget az említett előzmények miatt, hogy a harmadlagosnak nevezett, de az új eljárásban önállóan megítélendő kereset elsősorban elévült-e, miután először ez vizsgálendő az alperes elévülési kifogása folytán. A Kúria megítélése szerint - bár köti a korábbi részítéleti döntés - a felperes a 2009. február 27-én előterjesztett iratában, mind annak tartalma szerint, mind a felperes célja alapján, valójában egy olyan harmadlagosnak nevezett keresetet terjesztett elő, amelyben a követelését teljesen új, a korábbiakhoz képest más tényalapra helyezte és általános kártérítésként nem is ugyanazt a jogot (jövedelemvesztés) érvényesítette. Ehhez képest a felperes valódi keresethalmazat helyett a harmadlagos kereset elnevezéssel kívánt látszólagos keresethalmazatot teremteni a számsorba állítással. Ez utóbbi fejtegetéstől függetlenül annak van jelentősége, hogy a

felperes követelése elévült, bírósági úton nem érvényesíthető. A 2009. február 27-i keltű, de március 2-án előterjesztett igény a 2001-es károkozáshoz, a felperes ekkor bekövetkezett károsodásához képest elkésztett, hiszen az ekkor keletkezett igényt 5 évig érvényesíthette volna. A jogerős ítélet ezért az elévülésre vonatkozó anyagi jogi szabályokat helyesen értelmezte és alkalmazta, így a követelés esedékességére [a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 360. § (1) bekezdése], az elévülés kezdetére [Ptk. 326. § (2) bekezdése] vonatkozó szabályokat és helyesen állapította meg, hogy az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet [Ptk. 325. § (1) bekezdés]. Az elévülést megszakító felszólítás a perbeli igény kapcsán nem értelmezhető sem az időbelisége, sem annak tartalma folytán, hiszen a 2004-es felszólítás a 2009-ben érvényesített és más jogalapon nyugvó követelést értelemszerűen nem szakíthatta meg; a felszólítás más igényekre vonatkozott.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. október 7.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő
HM